

สิทธิมนุษยชนและกระบวนการประชาสังคม
กับความมั่นคงแห่งชาติ

อมรา พงศาพิชญ์

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

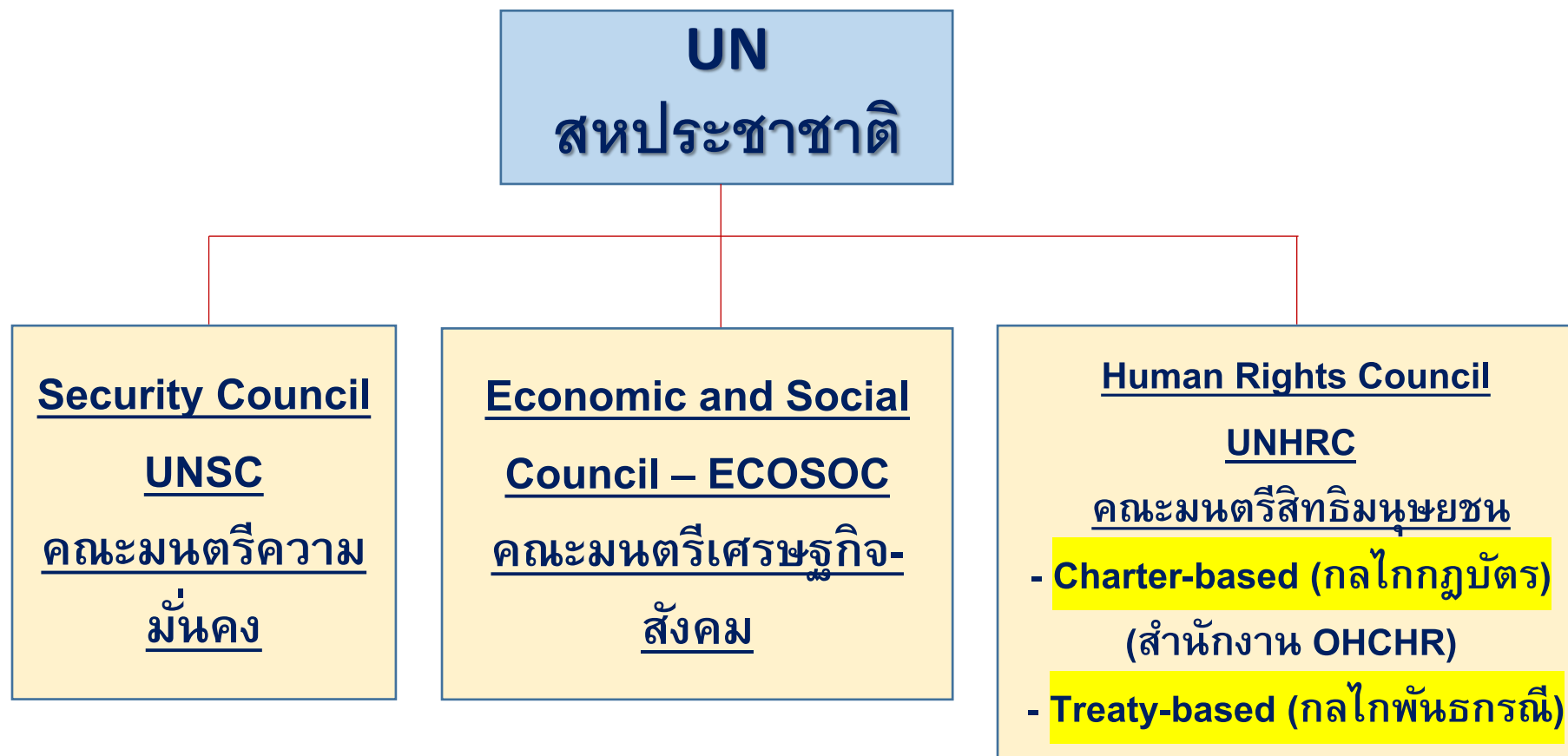
หัวข้อบรรยาย

๑. องค์การ/ขบวนการประชาสังคมภายใต้สหประชาชาติ
๒. ขบวนการทางสังคมข้ามชาติและขบวนการประชาสังคม
 - ๒.๑ ขบวนการต้านโลกาภิวัตน์
 - ๒.๒ ขบวนการสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๓ ขบวนการผู้หญิงและขบวนการสิทธิสตรี
 - ๒.๔ ขบวนการชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

๑. องค์กร/ขบวนการประชาสังคมภายใต้สหประชาชาติ

United Nation Human Rights Council (HRC)

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

กลไกสิทธิมนุษยชนสากลภายใต้กฎบัตร

โครงสร้างภายใต้กฎบัตร **Charter-based structure**

1. ระดับสหประชาชาติ มีรัฐบาลเป็นภาคี (government)
2. ระดับภูมิภาค จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎบัตร (inter-government)
3. องค์กรสิทธิมนุษยชน ระดับชาติ สนับสนุนงบประมาณโดยรัฐและอิสระจากภาครัฐ (independent body)
4. องค์กรประชาสังคมนอกภาครัฐ (civil society organization)

กลไกกฏบัตร Charter-based mechanism

- **กระบวนการประชุม** (Regular and special meeting sessions)
- **กระบวนการพิเศษ** (Special rapporteur, Independent expert, Working groups)
- **กระบวนการร้องเรียน** (Complaint procedures)
- **การรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามกำหนดเวลา** (Universal Periodic Review--UPR)

๑. ฉบับรัฐบาล

๒. ฉบับคู่ขนาน (ประชาสังคม/องค์กรสิทธิมนุษยชนชาติ)

กลไกระดับภูมิภาคจัดตั้งขึ้นภายใต้กฎบัตร

1. Inter-American Commission on Human Rights (Organization of American States: OAS)
2. African Commission on Human and People's Rights
3. European Commission on Human Rights/ European Court of Human Rights
4. ASEAN Inter-governmental Commission on Human Rights

กลไกระดับภูมิภาคด้านสิทธิมนุษยชน

	กฎบัตร	สนธิสัญญาฯ	กรรมาธิการฯ	ศาล
ยุโรป	European <u>Social Charter</u> 1961	Europe <u>Convention</u> on HR & Fundamental Freedom 1953	1959 1998 ยุโรป	1959 (10,000 + cases)
อเมริกา	The Organization of American States (OAS) <u>Charter</u> 1948	<u>Declaration</u> on the Rights & Duties of Man 1948 American <u>Convention</u> on HR 1969/1978	1962	1979
แอฟริกา	The African <u>Charter</u> on Human and Peoples' Rights 1981/1986/1999	<u>Protocol</u> on the Est't of the African Court of Human Rights 1997/04	1981	1997 (1 st case 2004, 1 st compl 2009)
อาเซียน	ASEAN <u>Charter</u> 2007	ASEAN Human Rights <u>Declaration</u> 2012	AICHR 2009 ACWC 2010 ACMW 2017	

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระดับชาติ

1. ภาคีองค์กรสิทธิมนุษยชนชาติ GANHRIs (รวมสมาชิกทั่วโลก 122 องค์กร)

A = 78, B = 34, C = 10 (March, 2019/2562)

1. เครือข่ายเอเชียแปซิฟิก Asia Pacific NHRIs Forum (25)
2. เครือข่ายเอเชียอาคเนย์ SEA NHRIs Forum (6)

เครือข่ายระดับเอเชียแปซิฟิกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. องค์กรความร่วมมือของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

(Asia Pacific NHRIs Forum – APF)

สมาชิกทั้งหมด 25 ประเทศ

ระดับ A 16 ประเทศ

ระดับ B 9 ประเทศ

2. องค์กรความร่วมมือของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภูมิภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Southeast Asia NHRIs Forum – SEANF)

สมาชิก 6 ประเทศ

- อินโดนีเซีย ○ ฟิลิปปินส์
- มาเลเซีย ○ ไทย
- พม่า ○ ติมอร์-เลสเต

คุณสมบัติขององค์กรสิทธิมนุษยชนชาติ ตามหลักการปารีส

1. หลักการปารีส 1991
2. General Assembly รับรอง 1993
3. อำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
4. กรรมการสรรหาจากทุกภาคส่วนให้มีตัวแทนที่หลากหลาย
5. กรรมการต้องทำงานอย่างอิสระไม่อยู่ภายใต้อำนาจบริหาร
6. มีสถานที่ทำงานที่ถาวร
7. ได้รับงบประมาณอย่างเต็มที่

อำนาจหน้าที่ของ องค์กรสิทธิมนุษยชนชาติ ตามหลักการปารีส

- (1) เสนอความเห็นข้อเสนอแนะและรายงานต่างๆต่อรัฐบาล รัฐสภาหรือหน่วยงานอื่นๆ
- (2) ส่งเสริมและดำเนินการเพื่อเป็นหลักประกันว่า กฎหมาย ระเบียบและการปฏิบัติต่างๆ ภายในประเทศสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ
- (3) สนับสนุนการให้สัตยาบันต่างๆ
- (4) จัดทำรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตาม ที่แต่ละประเทศมีพันธกรณี
- (5) ให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ
- (6) ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำหลักสูตรต่างๆ
- (7) เผยแพร่เรื่องสิทธิมนุษยชน

องค์ประกอบและหลักประกันความเป็นอิสระของ องค์กรสิทธิมนุษยชนชาติ

- (1) ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นตัวแทนจากหลายฝ่ายทั้งในระดับ
กรรมการและเจ้าหน้าที่
- (2) ควรได้รับการสนับสนุนในปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น (งบประมาณ
สถานที่)
- (3) การแต่งตั้งกรรมการของ NHRI ควรมีวาระที่แน่นอนเพื่อเป็น
หลักประกันความเป็นอิสระในการดำเนินงาน

กติกาพันธกรณี **Treaty-based**

ปฏิญญา กติกา อุตัญญา ด้านสิทธิมนุษยชน

Human Rights Treaties

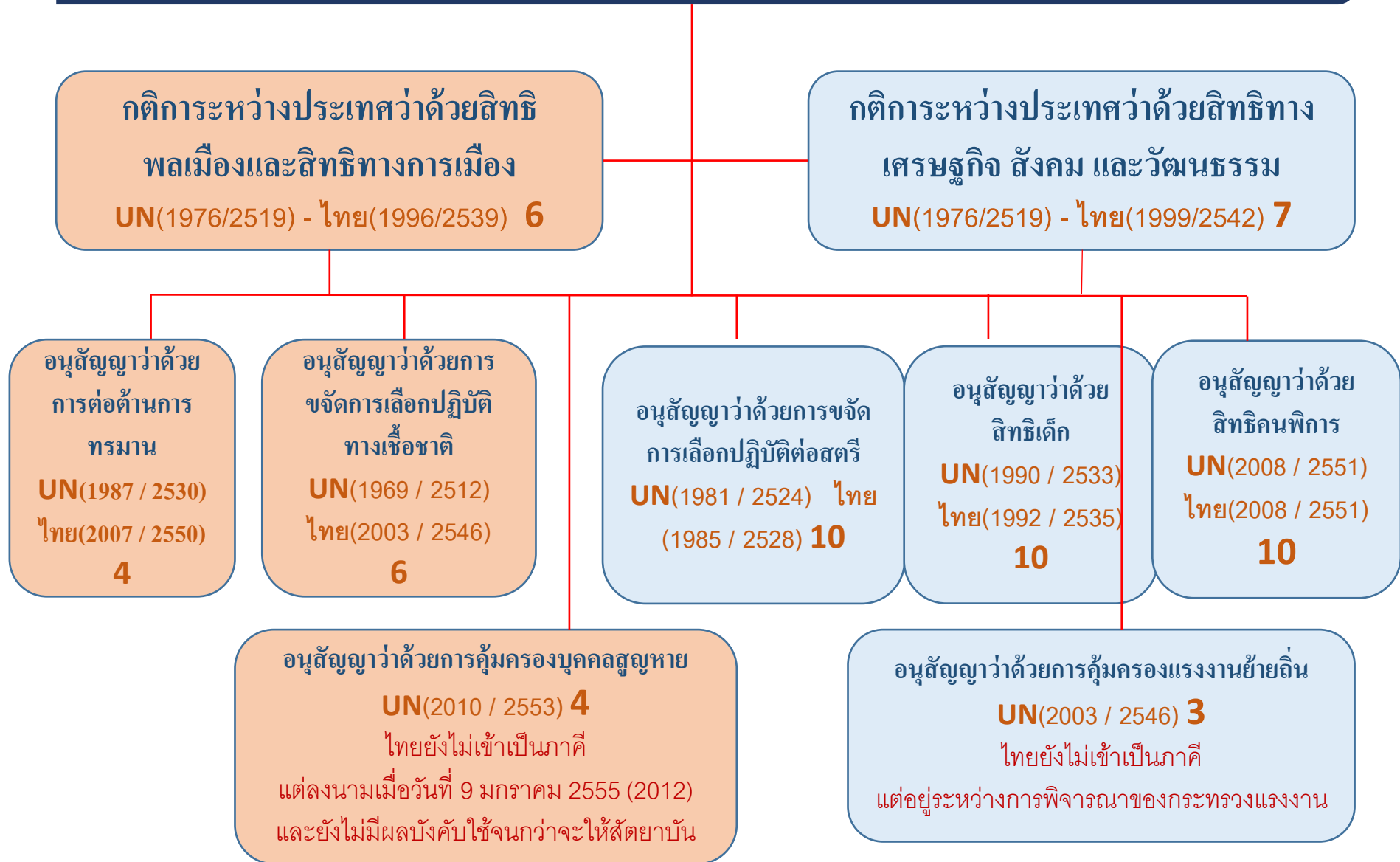
ปฏิญญา กติกา अनुสัญญา ด้านสิทธิมนุษยชน

1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
4. अनुสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
5. अनुสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ
6. अनुสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ
7. अनुสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี
8. अनुสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ
9. अनुสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจากการถูกทำให้สูญ
10. अनुสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานย้ายถิ่น

Human Rights Treaty Bodies

1. Universal Declaration of Human Rights (UDHR)
2. International Covenant on Civil, and Political Rights (ICCPR)
3. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)
4. Convention on the Rights of the Child (CRC)
5. Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)
6. International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD)
7. Convention against Torture and Other Cruel Inhuman or Degrading treatment or Punishment (CAT)
8. Convention on the Rights of Person with Disabilities (CRPD)
9. International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (CED)
10. International Convention on the Protection of the Right of All Migrant Workers (ICRMW)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ค.ศ.1948 / พ.ศ.2491)

บทบาทภาครัฐ

บทบาทรัฐ

๑. รัฐต้อง**เคารพสิทธิ** **คุ้มครองสิทธิ** และ**กำหนดมาตรการ**เพื่อส่งเสริมและ**คุ้มครองสิทธิ**
๒. รัฐควร**ปฏิบัติตามพันธกรณี**ที่เป็นภาคีแม้ไม่มีบทลงโทษ

บทลงโทษ

๑. การไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีจะถูก**วิพากษ์วิจารณ์** โดย สหประชาชาติ, มหาอำนาจ, ภาคประชาสังคม
๒. อาจใช้**การบังคับทางสังคม** (social sanction) หรือ**ทางการค้า** (trade barrier)

กลไกควบคุม / ตรวจสอบภาครัฐ จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎบัตร

๑. กลไกระดับภูมิภาค (กรรมาธิการ/ศาล สิทธิมนุษยชน)
๒. กลไกระดับชาติ (องค์กรสิทธิมนุษยชนระดับชาติตามหลักการปารีส)
๓. ภาคประชาสังคม (องค์กรนอกภาครัฐ องค์กรพิทักษ์สิทธิ--Human Rights Defenders)
 เรียกร้อง การเคารพสิทธิ (respect)
 การคุ้มครองสิทธิโดยรัฐ (protect)
 ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิ (fulfill / remedy)

หลักการสิทธิมนุษยชน

คำปรารภ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

1. **PROTECT**: ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิตามธรรมชาติ ติดตัวมาแต่กำเนิด ต้องได้รับการคุ้มครอง
2. สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้
3. สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกส่วนว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง
4. สิทธิอันเท่าเทียมของบรรดาชายและหญิง
5. **RESPECT**: ต้องเคารพความเสมอภาค และการเลือกปฏิบัติถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สิทธิอันเท่าเทียมของบรรดาชายและหญิง

ส่งเสริมการเคารพสิทธิและอิสรภาพ

6. **FULLFILL**: รัฐต้องมีมาตรการการปกครองประเทศโดยใช้หลักนิติธรรมและตรวจสอบได้

ประชาชนและประชาสังคมย่อมต้องสามารถเข้าถึงและรับประโยชน์ ตาม สิทธิพลเมืองและสิทธิ

ทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อถกเถียงและการปรับกระบวนการทัศน์สิทธิมนุษยชน

การปรับใน 3 มิติ:

- (1.) เนื้อหา/ประเด็น issues and contents
- (2.) วิธีการ/มุมมองหลักการเรื่องความเป็นสากล approaches:
Shift from “Universalism” to “Core Rights”
- (3.) เพิ่มผู้มีส่วนได้เสีย
Extension of human rights actors to include non-state actors

กระบวนการทัศน์สิทธิมนุษยชน—

1. เนื้อหา/ประเด็น Issues/content

แนวคิดเรื่องลูกคลื่นสิทธิฯตามมิติหรือประเด็น

- ลูกแรก คลื่นเสรีนิยม อิสระนิยม และประชาธิปไตย มีมาตั้งแต่สมัยปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 จนถึงยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 สิทธิพลเมืองและสิทธิการเมือง ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน (รัฐ คือ duty-bearer ส่วนประชาชน คือ rights-holder)
- ลูกที่สอง ให้ความสำคัญแก่ความเสมอภาค เท่าเทียม ความเป็นธรรมทางสังคม (แนวสังคมนิยม) บทบาทของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
- ลูกที่สาม เน้นไปที่การมีส่วนร่วมมากขึ้นของทุกภาคส่วน และสนใจการละเมิดสิทธิมนุษยชนใน ทุกมิติ (ICCPR/ICESCR) ของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ(เช่น กลุ่มเปราะบาง) รวมทั้งสิทธิในการพัฒนาและผลกระทบกับกลุ่มชน

2 การปรับวิธีการ/มุมมอง Shift in Approaches

1. มุมมองที่แตกต่างกัน (Diverse views) และมีพลวัต (evolutionary)

Western --- universalism หลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลักสากลของสิทธิมนุษยชน

Asian --- Asian values ค่านิยมเอเชียมีความเฉพาะ บางเรื่องไม่สอดคล้องกับเรื่องสิทธิฯ

Western and Asian perspectives on human rights led to a notion of universalism as a continually changing, negotiated, and tentative definition of human rights (Peter Van Ness, 1999).

2. การใช้หลักสิทธิมนุษยชนอย่าง ครอบคลุม (Comprehensive) หรือ บางข้อ (Selective)

(a) **Advocates** of a comprehensive approach argue that **ALL** of the major globally adopted **human rights instruments** are independent and collectively applicable to the entire international community.

(b) **Proponents** of selective approaches suggest that a **CORE SET** of **fundamental norms and principles** are universally applicable.

การเลือก Core Rights Approach from Universalism

1. **CORE HUMAN RIGHTS** (international norms) ประกอบด้วย
crimes against humanity, genocide, war crime, crime of aggression
core labour standard,
2. ต้องนำ Core Human Rights ไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ในพื้นที่ด้วย
3. **ภาคประชาสังคม** ทำหน้าที่ถ่ายทอดหลักสิทธิมนุษยชนสู่ชุมชนสังคม

3 การเพิ่มผู้มีส่วนได้เสีย The extension of human rights actors

Declaration on the Right to Development (1986) brought about a turning point in shifting from needs-based to rights-based approach and role of corporations.

1. **Rights holder**: By focusing on human rights, beneficiaries or participants of development projects become rights-holders.
2. **Duty-bearers**: The states are no longer the only ones who violate rights. It is up to states to protect, prevent, investigate, and punish human rights violations committed by non-state actors (incl. business sector) within their territory.
3. **Human Rights Defenders**: To be a human rights defender, a person can act to address any human right (or rights) on behalf of individuals or groups.
4. **Insurgents and terrorists** are considered **non-state actors** who use violence, designed to create extreme anxiety and/or fear-inducing effects in a target group with the purpose of coercing into acceding to the demands of the perpetrators.

Summary on paradigm shift

- Shift in content: 1st, 2nd, 3rd generation issues.
- Shift in approach: shift from **universality of all** rights to **core human rights standard** which are universal.
- Extension of “human rights actors”
 - from **states** being sole human rights violators to **non-state actors** (including business sector and terrorists),
 - from **people** as only “**rights holder**” to include “**rights defender**” who act on behalf of rights holders.

Transnational Social Movements and Civil Society Movements

๒. ขบวนการทางสังคมข้ามชาติและขบวนการประชาสังคม

ขบวนการสมัยแรก Past Transnational Social Movements

Anti-Slavery Movement ขบวนการต่อต้านการค้าทาส

1757-1758 Colonialism and Anti-Slavery Movement on both sides of the Atlantic (started by the Quakers)

Women Suffrage Movement (1880-1890) ขบวนการปลดปล่อยสตรี

1888 International Council of Women (ICW)

1904 International Women Suffrage Association (IWSA)

World Women's Christian Temperance Union (WCTU)

Women's Social and Political Union (WSPU)

International Labor Movement ขบวนการแรงงานสากล

1866-1872 International Workingmen's Association

พัฒนาการขององค์กรประชาสังคมและการเกิดขบวนการ

1. (-1972) Philanthropic humanitarian organization องค์กรการกุศล providing assistance to supplement inadequate government social services
 - * humanitarian assistance
 - * alumni associations
 - * religious organizations
 - * professional associations
2. (1972-1992) Non-government organization องค์กรพัฒนาเอกชน
(civil society organization องค์กรประชาสังคม)
 - * humanitarian assistance
 - * community service organizations
 - * development oriented
3. (1992-) Network of civil society organizations (civil society movements ขบวนการประชาสังคม)

ทฤษฎีการเกิดองค์กรทางสังคมและองค์กรประชาสังคม

1. **Welfare State Theory (Weisbrod, 1995)** ทฤษฎีรัฐสวัสดิการ---องค์กรทางสังคมทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสังคม กรณีที่รัฐไม่สามารถจัดให้ได้อย่างทั่วถึง
2. **Heterogeneity Theory (James, 1987)** ทฤษฎีพหุลักษณะ---ในกรณีที่สังคมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างหลากหลายได้อย่างทั่วถึง—ในสังคมที่พึ่งพาตลาดในการให้บริการสังคม แต่กลไกตลาดล้มเหลว และกลไกรัฐไม่สามารถทำหน้าที่แทนได้---องค์กรทางสังคมทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่างๆในสังคม
3. **Social Entrepreneur Theory** ทฤษฎีผู้ประกอบการที่มีสำนึกทางสังคม---ถ้าความต้องการทางสังคมมีมากและรัฐไม่สามารถตอบสนองได้ และองค์กรทางสังคมไม่สามารถดำเนินการในลักษณะการกุศลได้ การจัดตั้งองค์กรทางสังคม เพื่อให้บริการในราคาต่ำก็เป็นทางเลือกได้
4. **Civil Society Theory (Seligman 1993)** องค์กรประชาสังคม ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานต่างๆ เป็นกลไกแยกต่างหากจากรัฐ เน้นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับเรื่องจริยธรรม ความเป็นธรรม เสมอภาค เท่าเทียม เป็นองค์กรตรวจสอบ

ลักษณะของ**ขบวนการ**(ประชาสังคม)

1. Challenge authorities **ท้าทายอำนาจรัฐ**
2. Collective actions **พฤติกรรมรวมหมู่**
3. Not part of political institution **นอกภาคการเมือง**
4. Organized **มีการจัดตั้ง**
5. Clear target and objectives **มีเป้าหมายที่ชัดเจน**
6. Collective identity **มีอัตลักษณ์ร่วมกัน**

Classical Model คำอธิบายกระแสหลัก (structural-psycho-social)

1. **Social breakdown/disruption สังคมล่มสลาย** --- ประชาชนต้องการทางเลือก
2. **Emergence of strong leaders เกิดผู้นำที่เข้มแข็ง** --- สามารถผนึกกำลังได้
 - * Organize people to agitate and build esprit de corp
 - * Introduce symbols/logo/icon to unite people
3. **Building morale and promised goals สัญญาว่าจะสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมีศีลธรรม** --- ให้ความหวังในสิ่งที่ดี
 - * Working for what is good for society
 - * The movement is essential--certain to achieve promised goal
4. **Statement of ideology สร้างอุดมการณ์ให้เกิดยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวร่วมกัน**
 - * Critical of existing situation
 - * Rationale for protecting the movement
 - * Strong belief in goal and strategy of movement

Resource Mobilization Theory ทฤษฎีระดมทรัพยากร

- 1. การรวมพลังเคลื่อนไหวทางสังคมในลักษณะการประท้วง** Use of protest as a form of social movement
 - * **แสดงพลัง** Large number to show strength
 - * **สร้างความเสียหาย** Destructive—physically to people and building
---economically to business
 - * **อารยะขัดขืน** Civil disobedience
- 2. ระดมทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส** Poor and underprivileged groups depend on outside resources from alliances and networks, including funding sources.
- 3. เป้าหมายในการเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจและการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม** Objectives towards structural change and resource redistribution.
- 4. ความสำเร็จขึ้นอยู่กับการใช้ทรัพยากรภายนอกอย่างคุ้มค่า** Outside resources are essential to success based on supply/demand and costs/rewards models.
- 5. ใช้วิธีการสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ** Use of media to create impacts.

External Resources ทรัพยากรจากแหล่งทุนภายนอก(เพื่อสนับสนุนระดับองค์กร)

- **Multilateral สหประชาชาติ**

United Nations---UNICEF, UNIFEM (UN Women), FAO, ILO, UNDP, etc.

- **Bilateral Funds ประเทศมหาอำนาจ**

USAID, CIDA, SIDA, NOVIB, DANCED/DANIDA, GTZ, JICA, EU, etc.

- **International NGOs องค์กรเอกชนสากล**

World Vision, Christian Aid, Catholic Relief, Heinrich Boell Stiftung, FES, FNS, Konrad Adenauer Stiftung, Open Society Foundation (George Soros), Rockefeller Foundation, Ford Foundation, etc.

New Social Movement Theory ทฤษฎีขบวนการทางสังคมแนวใหม่

1. เป้าหมายสาธารณะ ไม่ใช่ เฉพาะกลุ่ม

Objective of movement **NOT** on self/group interest, **BUT** on interest of society.

2. ดำเนินการนอกภาครัฐ / ต้านรัฐ

Civil society movement which **bypass the state**—protecting people from **state hegemony**

3. เปลี่ยนค่านิยมสังคมนอกกลไกการเมือง Change in social norms and values **outside political system**

4. คุณสมบัติ Characteristics:

1. Social context	5. Politicization of everyday life
2. Post-industrialism	6. Diverse values (not homogeneous)
3. New middleclass	7. Symbolic/cultural issues
4. Collective identity	8. Not centralized forms

Human Rights movements as New Social movements

ขบวนการสิทธิมนุษยชน

1. **ท้าทายนโยบายรัฐ Challenge authorities**---Human Rights Concepts as universal
---Challenge traditional (Asian) values and norms
2. **พลังรวมหมู่ Collective action**---Structure of the UN system include regional, national NHRIs, CSOs
3. **นอกภาครัฐ Not government**---NHRIs independent bodies, civil society organizations
4. **มีการจัดตั้ง Organized**---Both NHRIs and CSOs have strong support of National Institution and Regional Mechanism (NIRM) of OHCHR and Regional NHRIs (APF)
---Recognize civil society organizations as Human Rights Defenders
5. **เป้าหมายชัดเจน Clear target**: Focusing on **Human Rights issues**

Human Rights Movement and Anti-Globalization

๒.๑ ขบวนการสิทธิมนุษยชนต้านโลกาภิวัตน์

1972 International Conference on Human Environment

Output/Outcome/Impact

1. Establishment of United Nations Environment Project (UNEP)
2. Introduce concept of Sustainable Development
3. Clear statement for strong support for NGOs to work on environmental issues and development.

Existing International NGOs in 1972

Amnesty International (ICCPR)

Plan International (ICESCR)

CARE International (ICESCR)

Oxfam International (ICESCR)

Human Rights Watch (ICCPR)---**1978**

Neoliberal Economic Globalization โลกภิวัตน์เศรษฐกิจการค้าเสรี

1989 Washington Consensus ฉันทามติวอชิงตัน

นำโดยนักเศรษฐศาสตร์ในองค์กรระดับโลก Led by economists and international organizations (IMF, WB, EU, US)

- * สนับสนุนการค้าเสรี Advocates free trade, floating exchange rates, free markets and macroeconomic stability
- * ปลดปล่อยการไหลเวียนของสินค้าและบริการทั่วโลก Liberate flow of goods and services globally
- * ลดอำนาจรัฐ สร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคม Down-sizing states and strengthening civil society
- * ให้ความสำคัญกับสิทธิพลเมือง/การเมืองมากกว่าสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม ICCPR have priority over ICESCR, free election and free market are two sides of the same coin

หลักการ ๑๐ ข้อ Ten principles originally stated by John Williamson in 1989

1. Low government borrowing
2. Redirection of public spending
3. Tax reform
4. Interest rates that are market determined
5. Competitive exchange rates
6. Trade liberalization
7. Liberalization of inward foreign direct investment
8. Privatization of state enterprises
9. Deregulation
10. Legal security for property rights.

วงจรสิทธิมนุษยชนและการเกิดขบวนการสิทธิมนุษยชน

(Mark Fezzo (2015) The Sociology of Human Rights)

Cycle of Rights

- เกิดการละเมิดสิทธิในสังคมอย่างกว้างขวาง

Incidents of **rights violations**

- จำเป็นต้องมีนโยบายและกฎหมายสิทธิมนุษยชนเพิ่มเติม

Required **human rights policy and legislation**

- มีการออกกฎหมายใหม่ที่กระทบกลไกอำนาจรัฐและสำนึกในหมู่ประชาชน

New legislation **affected power structure and people's conscience.**

- การผนึกพลังและเครือข่ายความร่วมมือ

UN-NGO-SMOs Nexus

Double Movements and Counter Movement ขบวนการคู่ขนาน และ ขบวนการท้าทาย

Polanyi (1886-1964)

- การขยายตัวของตลาดสร้างขบวนการท้าทาย Expansion of one single market lead to commodification effecting human society and create counter movement (Washington Consensus and Globalization)
- Washington Consensus แสดงให้เห็นอำนาจครอบงำของชนชั้นนำ Dominant class has hegemonic power over the rest

Gramsci (1891-1937)

- แนวคิดเชิงวิพากษ์เรื่องปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มพลังต่างๆ
- Washington Consensus มีผลในการกระตุ้นสำนึกท้าทายอำนาจครอบงำ **Counter hegemonic consciousness**
- เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ Collective action towards (1) “peacefully occupy space (wars of position)” and/or (2) “protest (wars of movement)”

Results

1. สร้างกรอบแนวคิดโครงสร้างข้ามพรมแดน Common framework creates transnational structures
2. สร้างเครือข่าย/ขบวนการข้ามพรมแดน Common concern links local protests to form transnational movements/networks

Alternative Movements World Social Forum ขบวนการทางเลือก (การประชุมสังคมนานาชาติ/เศรษฐกิจโลก)

การสร้างโครงสร้างข้ามพรมแดน เครือข่าย/ขบวนการข้ามพรมแดน เพื่อท้าทาย Washington Consensus

International Council of World Social Forum

- Take place **parallel to World Economic Forum** in Davos, Switzerland
- **Political space**, open space for exchanges, spaces of experience
- **Movements of movements**
- **Reject globalization**
 1. **Local**: Support localization (food sovereignty, cultural diversity, independence, economic self sufficiency, direct democracy, etc.)
 2. **National**: Support participatory democracy
 3. **Global**: Monitoring hedge fund, global council, global referendum

INGOs and Globalization positioning จุดยืนขององค์กรพัฒนาเอกชนสากลด้าน โลกาภิวัตน์

First Wave INGOs องค์กรคลื่นลูกแรก

- * เน้น สิทธิพลเมืองและการเมือง (เสรีภาพและประชาธิปไตย)

Support civil and political rights (freedom, liberty, democracy)

- * ต่อต้านเผด็จการ Anti-dictatorship

- * ไม่ชัดเจนเรื่องการค้าเสรี No clear position on trade liberalization, new global institutions, new global trade agreement

Second and Third Waves INGOs องค์กรคลื่นลูกที่สองและลูกที่สาม

- * เน้น สิทธิทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม Support economic, social, and cultural rights

- * ต้านนโยบายและกลไกที่ไม่เป็นธรรม Demolish unfair globalization policy/institutions

- * อนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างเข้มแข็ง Strong conservation of nature and culture

INGOs and Anti-Globalization Movements ขบวนการต้านโลกาภิวัตน์

- ต้านสถาบันการเงินการคลังระดับสากล Anti IFIs (International Financial Institutions)
 - Anti-WB, Anti-IMF, Anti-ADB
- ต้านองค์กรเหนือรัฐ Anti Supra-national Organizations
 - Anti-GATT (General Agreement on Trade and Tariff)
 - Anti-WTO
- ต้านข้อตกลงการค้าเสรี Anti-Free Trade Agreement
 - AFTA (Asian FTA), NAFTA (North America FTA)
 - TPP (Trans-Pacific Partnership)
- ต้านธุรกิจข้ามชาติ Anti-TNC (Trans-national Corporation)
 - UCL (Universal Compulsory Licensing)
 - UN Global Compact
 - UN Guiding Principles

Human Rights NGOs (CSOs) and UN-NGO-SMO nexus

	Anti-GO, Anti-Establishments	Collaborative w/ GO
<u>First Wave (ICCPR)</u>	<ul style="list-style-type: none"> *Amnesty International *Human Rights Watch 	
<u>Second Wave (ICESCR)</u>	<ul style="list-style-type: none"> *Anti-IFIs *Anti-WB, Anti-IMF *Anti-GATT, Anti-WTO *Anti-Free Trade Agreement *Anti-UCL 	<ul style="list-style-type: none"> *Plan International *CARE International *Oxfam International *Christian Aid *Catholic Relief *World Vision *Action Aid *Save the Children

Human Rights and Environmental Movements

๒.๒ ขบวนการสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม

Human Rights and Environmental Movements

การประชุมของสหประชาชาติด้านสิ่งแวดล้อม

- 1972 International Conference on Human Environment, **Stockholm**
- 1992 UN Conference on Environment and Development (UNCED)
Earth Summit, Rio Summit, **Rio de Janeiro**, Brazil
- 2002 World Summit on Sustainable Development (WSSD),
Johannesburg, South Africa
- 2012 **Earth Summit 2012**, Rio 2012, Rio+20, **Rio de Janeiro**, Brazil

Scaling-up NGO Movements การประชุมเพื่อยกระดับองค์กรพัฒนาเอกชน

Events

- 1992 Manchester, UK [Scaling-up NGO Impact on Development in a Changing World](#)
- 1994 Manchester, UK [Beyond the Magic Bullet: NGO Performance and Accountability in the Post-Cold War](#)
- 1999 Birmingham, UK [NGOs in Global Future: Marrying Local Delivery to Worldwide Leverage](#)

Paradigm shift

- สร้างเครือข่าย networking
- สร้างความร่วมมือข้ามพรมแดน transnational cooperation
- ขยายขอบเขตงาน expand scope to integration of multi-issues

INGOs Environmental Movements องค์กรสากลด้านสิ่งแวดล้อม

- Greenpeace International
- The International Union of Conservation of Nature (IUCN)
- World Wildlife Fund
- UN Global Fund (for environment)
- Anti-Dams Movements
- Anti-Plantation Movements
- Anti-Coal-fired Plant Movements
- Anti-Mine Movements

Feminist and Women's Movements

๒.๓ ขบวนการผู้หญิงและขบวนการสิทธิสตรี

Waves of Feminism คตินสตรีนิยม

First Wave (17th C to 20th C) เรียกร้องความเสมอภาค สิทธิเท่าเทียมในการเลือกตั้ง

Women's equality, women liberation, women voting rights,

Second Wave (1960-1980) เหตุของความไม่เท่าเทียมคือการใช้ประโยชน์/เอาเปรียบ

Reasons for inequality, exploitation of women

- * Liberal feminism (liberate through legislation)
- * Marxist / Socialist feminism (oppression, race/class/gender)
- * Radical feminism (patriarchy and exploitation)
- * Psychoanalytic feminism (Freudian, universality of women)
- * Postmodern feminism (de/re-construction of gender relationship)

Waves of Feminism คลื่นสตรีนิยม

3.1 Third Wave (after 1980's) Collaboration with UN ร่วมมือกับสหประชาชาติ

1972 Human Environment

1975 1st World Conference on Women, Mexico

1975-84 Women's Decade

1979 CEDAW

1980 2nd World Conference on Women, Copenhagen

1985 3rd World Conference on Women, Nairobi

1995 4th World Conference on Women, Beijing

Beijing Declaration and Platform for Action for Women on 12 areas of concern

Women in Development (WID), WAD, Gender and Development (GAD)

Waves of Feminism คลื่นสตรีนิยม

3.2. Third Wave (after 1980's) ต้านโลกาภิวัตน์ ต้านกลไกกระแสหลัก ต้านสหประชาชาติ

- * Not collaborated with UN (**Anti-globalization, Anti-establishment**, etc.)
- * **Commoditization** of women, trafficking
- * **Anti-establishment**---join with **New International Social Order**
- * **World Economic Forum** versus **World Social Forum**
- * DAWN (Development Alternatives with Women for a New Era) **Anti-IFI, Anti-IMF/WB**
- * International Gender and Trade Network --**impact of investment on women**

Waves of Feminism คลื่นสตรีนิยม

3.3. Third Wave (after 1980's) เรียกร้องสิทธิในร่างกาย

* Postmodern constructionism---de/re-construction and new interpretation

* วิพากษ์แนวคิดชายเป็นใหญ่ ลดทอนสิทธิผู้หญิง Criticism of Patriarchy

* วิพากษ์ความรุนแรงที่ชายกระทำต่อหญิงใน สื่อบันเทิง

Patriarchy in popular culture (Violence against women---VAW)

* สิทธิในร่างกายและการคุมกำเนิด

Rights to the body and reproduction (pro-birth vs. pro-choice)

* ความหมายของเพศวิถี New interpretation of SEXUALITY (bi-sexual vs. homosexual)

* ขบวนการเพศทางเลือก LGBTIQ

INGOs on Women's Rights องค์กรสากลด้านสิทธิสตรี

- International Women's Rights Action Watch --- **IWRAW**
- **Women's NGO Coalition**
- Association for Women's Rights in Development
- NGO **Working Group on Women, Peace and Security**
- **DAWN** (Development Alternatives with Women for a New Era)
- **DAWN** (Development Action for Women Network---1996, assist distressed women) International Gender and Trade **Network**
- International Lesbian and Gay Association (**ILGA**)
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association
- International Day Against Homophobia, Transphobia, and Biphobia (**IDAHOT**)

Human Rights NGOs (CSOs) and UN-NGO-SMO nexus

	Anti-GO, Anti-Establishments	Collaborative w/ GO
Third Wave (Environment)	<ul style="list-style-type: none"> *Greenpeace International *Anti-Dam Movement *Anti-Plantation Movement *Anti-Coal-fired Plant 	<ul style="list-style-type: none"> *World Wildlife Fund *The International Union of Conservation of Nature (IUCN)
Third Wave (Women)	<ul style="list-style-type: none"> • International Gender and Trade Network • Int'l Gay and Lesbian Association • Int'l Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association • Int'l Day Against Homophobia, Transphobia, and Biphobia 	<ul style="list-style-type: none"> • International Women's Rights Action Watch --- IWRAW • Women's NGO Coalition • Association for Women's Rights in Development • NGO WG on Women, Peace and Security

Ethnic and Cultural Movements

๒.๔ ขบวนการอนุรักษ์ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

Anti-globalization cultural movements

ขบวนการอนุรักษ์ชาติพันธุ์และวัฒนธรรมต้านโลกาภิวัตน์

ข้อถกเถียง Assumptions:

1. วัฒนธรรมบริโภคนิยมและวัฒนธรรมสมัยใหม่ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม

Modernism and consumer culture brought about **erosion of traditional values, fragmentation, and disorder**

2. สื่อสาธารณะและเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริมการขยายตัวของวัฒนธรรมบริโภคนิยม

Mass media and information technology helped **expansion of consumer culture**

3. การตีความด้วยแนวคิดหลังสมัยใหม่ทำให้เกิดการรื้อสร้างความเชื่อและวิถีชีวิตดั้งเดิม

Postmodern interpretation also led to **deconstruction and reconstruction of beliefs, aesthetic values, and everyday way of life**

Ethnic/cultural movements ขบวนการชาติพันธุ์และวัฒนธรรมต้านโลกาภิวัตน์

... การสูญเสียอัตลักษณ์วัฒนธรรม

... ปฏิกริยาตอบโต้โลกาภิวัตน์อย่างรุนแรงของบางกลุ่ม

... การรื้อฟื้นประเพณีท้องถิ่น

... การประดิษฐ์ประเพณีหรือวัฒนธรรมใหม่

... เกิดขบวนการชาติพันธุ์นิยมใหม่

Ethnic Identity and Ethnic Movements อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ และขบวนการชาติพันธุ์

ความหมายของชาติพันธุ์เปลี่ยนไป Traditional Primordial Concept

๑. ชาติพันธุ์ติดตัวมาตั้งแต่เกิดจากบรรพบุรุษ เปลี่ยนไม่ได้ ภาษา ความเชื่อ ถิ่นกำเนิด รากฐานทางวัฒนธรรม ฯลฯ
๒. ชาติพันธุ์ลื่นไหล ทำหน้าที่เชื่อมโยงกลุ่มคน ที่มาจากรากเหง้าเดียวกัน แม้อารย ภาษ ภาษา ความเชื่อ อาจต่างกัน
๓. แต่เมื่อเชื่อมกันได้ก็เป็นทุนสังคม สามารถสร้างเป้าหมายร่วมกันใหม่ สร้างขบวนการทางสังคม

การรื้อสร้างอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ Reconstruction of Ethnic Identity

- ต้านมหาอำนาจที่ไม่เป็นธรรม ต้านมหาอำนาจทางวัฒนธรรม ที่ข่มขู่คนพื้นเมืองด้วยการขยายตัวของวัฒนธรรมบริโกลคานิยม
- ขบวนการต่อต้านทำลาย สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มชายขอบ
- กลุ่มชาติพันธุ์รวมตัวเพื่อต้านวัฒนธรรมบริโกลคานิยม
- การรวมตัวเพื่อต้านทุนข้ามชาติ ในธุรกิจเหมือง สวนป่าขนาดใหญ่ สวนปาล์มขนาดใหญ่ โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ โรงไฟฟ้า เชื้อเพลิง ฯลฯ

การสนับสนุนจากภายนอก

- 1992 Declaration on the Rights of Persons Belonging to **National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities**
- 2000 UN Global Compact
- 2007 Declaration on Rights of **Indigenous peoples**
- 2011 UN Guiding Principles on Implementing the “Protect, Respect, and Remedy” Framework for Business and Human Rights

List of **United Nations treaty bodies** related to conservation and protection of **culture-related issues**

1. Convention on the Protection and Promotion of Cultural Expressions, 2004
2. Convention Relating to the Status of Refugees, 1951
3. Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination based on Religion or Belief, 1981, 1993
4. Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, 2007
5. Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, 1992
6. Freiburg Declaration of Cultural Rights, 2007
7. International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), 1966/1976
8. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR), 1966/1976
9. International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CERD), 1964
10. Report of the Independent Expert in the Field of Cultural Rights (Ms. Farida Shaheed), 2010
11. UNESCO World Report: Investing in Cultural Diversity and Intercultural Dialogue, 2001

Localism ท้องถิ่นนิยม

1. **อนุรักษ์** วัฒนธรรมท้องถิ่น **Preservation and conservation** of local culture/traditions
2. **ฟื้นฟู** วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

The **Tourism** Authorities promote local way of life for tourism purposes as **income generating activities** for local people

3. บทบาท **UNESCO**: Identification of: **มรดกทางวัฒนธรรม** cultural heritage
ภูมิปัญญาท้องถิ่น indigenous knowledge
วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ intangible culture
4. จดสิทธิบัตร วัฒนธรรม **เพิ่มคุณค่า/มูลค่าทุนวัฒนธรรม**

Licensing of cultural items lead to increasing **cultural capital**

NGOs on Culture and Ethnic Movements

องค์กรประชาสังคมและขบวนการ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

- ขบวนการด้านชาติพันธุ์และวัฒนธรรม มักทำงานเฉพาะพื้นที่ Most movements are location-specific
- ไม่ใช่องค์กรหรือขบวนการสากลแต่เป็นองค์กรเครือข่าย

Not all INGO and join networks of cultural and ethnic movements

- มีบทบาทในการต้านโลกาภิวัตน์ Function as Anti-globalization movements
- เป็นองค์กรในขบวนการทางสังคม Classified as “Social Movement Organizations” (SMOs)
- อาจเรียกร้องสิทธิพลเมือง/การเมือง และสิทธิในการเลือกปกครองตนเองได้

May transform to become civil and political organization/movement demanding self-determination.

- ส่วนใหญ่เข้าร่วมขบวนการสิทธิเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

Economic, social, and cultural rights organization/movement.

สรุป

1. องค์กร/ขบวนการประชาสังคมที่ทำหน้าที่ภายใต้กลไกสิทธิมนุษยชน

Respect เรียกร้องการเคารพสิทธิมนุษยชน ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน

Protect ทำหน้าที่ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ค้ำครองสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

Promote สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาส สร้างผู้นำ สร้างองค์กร ขับเคลื่อนในระดับท้องถิ่น ชาติ ข้ามชาติ

Fulfill ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับชาติ (นโยบาย มาตรการ กฎหมาย กฎระเบียบ)

2. องค์กรสิทธิมนุษยชนทำงานระดับท้องถิ่น/ประเทศ

--- ด้านสิทธิพลเมือง/การเมือง --- วิพากษ์/ต่อต้านอำนาจรัฐ/มหาอำนาจ

--- ด้านสิทธิเศรษฐกิจ/สังคม/วัฒนธรรม --- ด้านโลกาภิวัตน์/ทุนข้ามชาติ

3. ขบวนการสิทธิมนุษยชนข้ามชาติ --- เครือข่ายองค์กรที่รณรงค์ประเด็นร่วมกัน

--- ผลักดัน/เรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงกลไก/โครงสร้าง

--- สร้างเครือข่าย/ร่วมมือ/สนับสนุนองค์กรในพื้นที่

สรุป

4. องค์กร/ขบวนการสิทธิมนุษยชน --- สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อความมั่นคงของชาติก็ได้

ประเด็นพิจารณา

--- **วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย**ขององค์กร/ขบวนการ

--- **แยกให้ชัดเจนระหว่างการต่อต้านรัฐบาล กับ ความมั่นคงของชาติ**

--- อาจเชื่อมโยงกับ **กลุ่มการเมือง**ได้

--- อาจร่วมใน **ขบวนการก่อการร้ายข้ามชาติ** (เช่น ISIS)

--- อาจร่วมใน **ขบวนการแยกดินแดน**

บรรณานุกรม

- สมชัย ภัทรธนานันท์ (๒๕๕๙) ทฤษฎีขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและการประท้วงทางการเมือง กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินทนิล
- อมรา พงศาพิชญ์ และ นิตยา กัทลีระตะพันธ์ (บรรณาธิการ) (๒๕๔๑) องค์กรให้ทุนเพื่อประชาสังคมในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อมรา พงศาพิชญ์ และ คณะ (๒๕๔๖) องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อมรา พงศาพิชญ์ (๒๕๕๙) ขบวนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- อมรา พงศาพิชญ์ (๒๕๕๙) “ขบวนการสิทธิมนุษยชน: ประเด็นประชาธิปไตย(และการค้าเสรี) สิ่งแวดล้อม และ เพศสภาพ” ใน ขบวนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ